

**MEMORIU
ASUPRA LUCRĂRILOR PE CARE LE PREZINT SPRE
EXAMINARE
ȘI ASUPRA ACTIVITĂȚII DESFĂȘURATE DE SUBSEMNATUL
ÎN DOMENIUL DREPTULUI PENAL**

**I.
CANDIDAT PENTRU OBTINEREA ATESTATULUI
DE ABILITARE**

Numele și prenumele candidatului: IFRIM ION

Locul de muncă și funcția în prezent:

-Institutul de Cercetări Juridice „Acad. Andrei Rădulescu” al Academiei Române;

-Cercetător științific gradul II din anul 2015 (Ordinul MECS nr.4822);

-Coordonator al Departamentului de Drept Public „Vintilă Dongoroz” (2017– prezent, Decizia nr.1/20.03.2017);

- Responsabil științific al grupului de postdoctoranzi din cadrul Institutului de Cercetări Juridice (2015-prezent, Decizia nr.10/10/2015).

Date personale:

Data și locul nașterii 09.08.1981, Comănești (jud.Bacău);

Adresa prezentă: str. Matei Basarb, București, sector 3

**II.
PRINCIPALELE REZULTATE OBTINUTE
ÎN CERCETAREA ȘTIINȚIFICĂ DUPĂ CONFERIREA
TITLULUI DE DOCTOR**

1.Domenii abordate în activitățile de cercetare științifică: dreptul penal, dreptul procesual penal, dreptul execuțional penal și dreptul penal european.

2.Vechime în munca juridică de 20 ani, vechime în cercetarea științifică 12 de ani (2006 - până în prezent) și în învățământul superior juridic (8 ani).

3. Din anul 2006 (1 februarie) am început activitatea în viața juridică în cadrul Departamentului de Drept Public “Vintilă Dongoroz”, catedra de *Drept penal și procedură penală* sub îndrumarea **prof.univ.dr.George Antoniu**, Director științific al Institutului de Cercetări Juridice „Acad. Andrei Rădulescu” al Academiei Române, unde activez până în prezent.

4. În anul 2011 am obținut **titlul de doctor** în drept; teza de doctorat *Ocrotirea penală a vieții intime a persoanei*, coordonator, **prof.univ.dr.George Antoniu**. Lucrare publicată la editura Universul Juridic, în anul 2012.

5.De asemenea, am primit **premiul Vintilă Dongoroz**, din partea Uniunii Juriștilor din România, 2016; *Diploma de excelență* din partea Universității Hyperion, din București, 26 mai 2016; *Jubilee Medal*, cu conferred by the Constitutional Court of Romania,celebrating the 25th anniversary of the adoption of the Constitution of 8 December 1991 (December 8th, 2016) și menționat în Enciclopedia Personalităților, 2014 (*Hübners Who is Who*).

6.În același timp, am fost **citat** de autori români și străini (www.academia.edu.) de peste **50** de ori, conform Ordinul 6129 din 20.12.2016, anexa-ordin-6.129_2016-standarde-minimale (semnalăm că, citarea unui titlu raportat de candidat se punctează o **singură dată, indiferent de câte ori este citată** într-o carte, lucrarea, studiu, articol etc.).

7. În această perioadă, din anul 2008 când am publicat în Revista de Drept Penal primul studiu și anume cel privind *Pedepsele accesorii* și până în prezent am publicat (conform listei de lucrări anexate) peste **13** monografii, (din care *Tratatul de drept penal* este sub tipar), peste **40** de studii și articole (din care 2 studii sunt sub tipar), și **16** comunicări științifice naționale și internaționale, în total **87** de titluri, fără să mai menționez un număr mare de avize, consultații la cererea diferitelor instituții. Adaug la acestea un mare număr de recenzii, cronici, note de lectură pe care le-am scris și publicat în diferite reviste în aceeași perioadă.

8. Analiza ideilor exprimate în aceste lucrări ar putea fi sistematizată în raport cu natura materialelor publicate, și anume idei exprimate în monografii, studii, articole, și idei exprimate în comentariile teoretice de cazuri rezolvate de organele judiciare.

Ideile exprimate în **prima categorie** de lucrări ar putea fi și ele, la rândul lor, subîmpărțite după cum este vorba de idei, păreri, rezultate ale unor cercetări fundamentale, prin care s-a încercat adâncirea conținutului și semnificației unor categorii juridico-penale în raport cu evoluția gândirii juridice, cu transformările sociale și cu aspectele noi apărute în practica de aplicare a legii penale, ori sunt idei prin care s-au pus în circulație puncte de vedere exprimate mai recent în literatura de specialitate străină analizându-se implicațiile acestora pentru doctrina penală și legislația română. În sfârșit din această categorie ar face parte și ideile prin care s-au formulat exigențe noi în legătură cu corecta aplicare a legii penale române.

În cea de a **doua categorie** de lucrări ideile exprimate reprezintă comentarii teoretice asupra unor rezolvări concrete ale organelor judiciare, relevându-se erorile comise în aplicarea legii la cazul concret și

reflecțiile teoretice pe care le suscită aceste rezolvări. Totodată s-au făcut sugestii cu privire la modul de a raționa spre a ajunge la o interpretare corectă și mai profundă a normei de drept penal. **Controlul științific** al acestor lucrări științifice a fost efectuat de regretatul **profesor dr. George Antoniu**, Director științific al Institutului.

9. Paralel cu activitatea științifică, am participat, de asemenea, la toate **congresele** Asociația Internațională de Drept Penal (AIDP), ultimul a fost în România, (18-20 mai 2016) fiind, totodată, și **membru** al acesteia.

Am fost membru în coorganizarea congreselor internationale/mondiale, de pildă:

-In perioada 18-20 mai 2016, în *Aula Magna* a Universității din București (Palatul Facultății de Drept) s-au desfășurat lucrările celei de-a II-a Conferințe mondiale de drept penal, având ca temă *Protecția mediului prin dreptul penal*. Organizată de Asociația Internațională de Drept Penal (AIDP), în colaborare cu Institutul de Cercetări Juridice „Acad. Andrei Rădulescu” al Academiei Române (ICJ), Universitatea Ecologică din București (UEB) și Asociația Română de Științe Penale (ARSP), reuniunea a oferit cadrul unui dialog, schimb de idei și experiențe asupra unei tematici juridice de maximă actualitate și deosebită importanță.

- membru la Conferința internațională *Noua legislație penală – etapă importantă în dezvoltarea dreptului român* (21 martie 2014)-conferință cotată **ISI**;

- membru la the Regional International Conference: *Criminal Repression in the Context of the Economic Crisis and the Maximization of Crime at European and Global Level*, The International Association of

Penal Law (AIDP), in collaboration with Legal Research Institute of the Romanian Academy (ICJ), Bucharest , 9-10 May 2013, etc;

- membru la workshop *International cu tema German influences upon the romanian law a comparative approach* (30 - 31 octombrie 2015, la Institut). Sub acest aspect, mentionez următoarele persoane străine care au participat la workshop: Dr. Luigi CORNACCHIA Professor of Criminal Law, University of Lecce (Italy); Dr. Juan Carlos GEMIGNANI Professor of Criminal Law, University of Buenos Aires (Argentina) Vice-President of the Federal Court of Criminal Cassation, Buenos Aires (Argentina); Dr. Tsvetana Kamenova Professor of International Law, University of Plovdiv (Bulgaria) Director of the Institute for Legal Studies, Bulgarian Academy of Science, Sofia (Bulgaria); Dr. Teresa MANSO PORTO Senior Researcher, Max Planck Institute for Foreign and International Criminal Law, Freiburg (Germany), etc.

10. Totodată, sunt membru în colectivele redacționale ale unor **periodice de prestigiu profesional din țară și străinătate**, ale unor colective editoriale internaționale/europene, sunt membru în organizații și asociații internaționale/europene profesionale. Astfel:

-Secretar responsabil la Revista *Studii și Cercetări Juridice* (SCJ) al Institutului (**BDI**) ; indexată în bazele internaționale: Copernicus, CEEOL, ISSRN.

-Membru la *Revista de Drept Penal* (ARSP) (**BDI**) ; indexată în bazele internaționale: Copernicus, CEEOL, ISSRN.

-Membru în Comitetul Științific- Editurii Lumen Iași (**BDI**) ; indexată de bazele internaționale de date Copernicus, Ideas Repec, Socionet, Econpapers, CEEOL.

-Membru la Revista „*Jurnal de Studii Juridice*”, Facultatea de Drept din cadrul Universității „Petre Andrei” din Iași, indexată în bazele

internaționale de date: Copernicus, Ideas Repec, Socionet, Econpapers, CEEOL;

-Membru la *Analele Universitatii Hyperion*, Drept, Ed. Victor;

-Membru la *Revista de Stiinte Sociale, Diplomatie si Studii de Securitate*, www.Revista-Diplomacy-Intelligence-Nr-9-iunie-2017;

- Membru al *Asociației Internaționale de Drept Penal*;

-Membru (incluzând statutul de recenzor) în colectivele de redacție ale unor reviste (incluse în baze de date internaționale) sau în colective editoriale ale unor edituri internaționale recunoscute;

- Membru, *Journal of Asian Research*, editorial board. This is a voluntary job from now to December 31, 2019, email:jar@scholink.org, Echo Bentley, Editor.

11. Importanța și valorificarea activității științifice desfășurate a fost subliniate prin numeroase recenzii asupra operelor publicate de subsemnatul ca și cuvintele rostite de distinsii profesori (Mircea Duțu, George Antoniu, Constantin Mitrache, Ilie Pascu, Emil Gheorghe Moroianu, Ioan Huma, Sofia Popescu) cu diferite prilejuri (a se vedea punctual **V - caracterizări din partea unor personalități ale vieții juridice ale activității subsemnatului**).

12. Acestea sunt principalele rezultate care subliniază îndeplinirea criteriilor de excelență ale mele în activitatea profesional –științifică în domeniul științei dreptului penal.

III.

PREZENTAREA DOMENIULUI ȘTIINȚIFIC ÎN CARE MI-AM DEZVOLTAT CARIERA

1. **Domeniul principal** în care îmi desfășor activitatea de cercetare științifică este acela al *dreptului penal substanțial și al dreptului penal formal*, domeniu din care de altfel mi-am ales și subiectul tezei de doctorat, consacrat analizei și *ocrotirii penale a vieții intime a persoanei*.

2. În cursul acestor ani de activitate ca **cercetător științific** am participat la elaborarea a numeroase *teme de cercetare*. Temele de cercetare elaborate se caracterizează ca tematică prin abordarea celor mai actuale probleme ale dreptului penal material și formal.

Participant activ la reforma legislației penale mi-am propus și am reușit să comenteze critic reglementările existente subliniind insuficiențele și contradicțiile acestora.

3. Din anul, 2007, am fost desemnat **secretar responsabil** al **revistei** Institutului denumită pe atunci *Studii de Drept Românesc*, iar în prezent *Studii și Cercetări Juridice*, funcție îndeplinită paralel cu cea de cercetător științific gradul II (din anul 2015, Ordinul MECS nr.4822).

Revista a apărut cu regularitate (4 numere pe an) și a publicat studii, articole din toate ramurile dreptului, discuții asupra unor chestiuni controversate, studii de drept și legislație comparată, cronici, recenzii, note de lectură, bibliografie juridică selectivă. Revista și-a format cu timpul un cerc larg de colaboratori dintre specialiști consacrați în domeniul teoriei și practicii dreptului (cercetători, cadre universitare, magistrați, etc.) atât din București cât și din alte centre universitare (Iași, Cluj, Timișoara, Sibiu).

Verificarea atentă a materialelor publicate, orientarea autorilor spre o tematică actuală și spre menținerea unui nivel ridicat, științific, al lucrărilor prezentate spre publicare, au reprezentat preocupări permanente ale subsemnatului, valorificând în această activitate întreaga pregătire științifică și de specialitate dobândită.

4. De asemenea, am luat parte la toate **manifestările științifice internaționale și interne** de prestigiu organizate de Facultatea de Drept, Uniunea Juriștilor din România, Institutul de Cercetări Juridice “Acad. Andrei Rădulescu” al Academiei Române prezentând de fiecare dată comunicări și intervenții (cel mai adesea aceste contribuții au fost transformate în articole sau studii și publicate în reviste).

Am participat de asemenea, la întâlnirile periodice cu juriștii francezi (*zilele juridice franco-române*) dintre care ultima a avut loc în anul 2013, în București.

În ce privește participările la manifestările internaționale semnalez participarea la acțiunile *Asociației Internaționale de Drept Penal* (AIDP) din cadrul căreia face parte și grupul național român constituit pe lângă Societatea de Drept Penal. La manifestările organizate în ultimii ani am elaborat comunicări științifice privitoare la temele supuse discuției în cadrul colocviilor internaționale organizate de această asociație.

5. După transformările produse în societatea românească ca urmare a evenimentelor din anul 2007, s-au creat posibilități noi de perfecționare a legii penale și procesual penale, de elaborare a unor reglementări noi susceptibile să conducă la măsuri mai eficiente de luptă contra criminalității.

În acest context, observând înțelegerile interguvernamentale ale statelor-membre ale Uniunii Europene pentru realizarea unui *spațiu*

comun și unitar de justiție și de siguranță juridică, mi-am intensificat în ultimii ani cercetarea asupra *dreptului penal european*, cercetări cu incidență deosebită în elaborarea principalelor acte normative de drept pozitiv național în domeniu, cercetare reflectată atât în temele anuale de cercetare de domeniu, cât și în tematica granturilor finanțate de către Academia Română. Am semnalat, sub acest aspect *Dreptul penal român într-o viziune europeană; Ocrotirea penală a vieții intime a persoanei* etc., ajungând la concluzii interesante de natură să contribuie la progresul științei dreptului penal. De asemenea, nu sunt excluse din aceste monografii nici unele generalizări precum și unele propuneri de modificare a legislației.

6. Supun examenului Onoratei Comisii următoarele **10 lucrări** pe care le prezentăm succint, în ordinea cronologică:

I. *Unele observații asupra infracțiunii de rele tratamente aplicate minorului*. Revista Dreptul nr.9/2012, Editura Lex Expert. București.

În acest studiu, am analizat pe larg *infracțiunea de rele tratamente aplicate minorului* în legătură cu istoricul infracțiunii și în raport de noul Cod penal. Am arătat că, noua sistematizare a infracțiunii de rele tratamente aplicate minorului în noul Cod penal constituie o inițiativă discutabilă a legiuitorului, o atare soluție legislativă nefiind propusă nici în doctrină, nici în jurisprudență și nici de natură să asigure un plus de ocrotire a valorilor sociale în discuție, ca și relațiilor sociale legate de aceste valori.

În ce privește sistemul sancționator al faptei de rele tratamente aplicate minorului în noul Cod penal, ni se pare mai corespunzător, noile limite de pedeapsă mai reduse față de codul penal în vigoare, fiind mai adecvate pericolului pe care îl prezintă asemenea fapte.

De lege ferenda am propus ca în noul cod penal infracțiunea de *rele tratamente aplicate minorului* să fie trecută printre infracțiunile contra familiei reproducându-se soluția legii penale anterioare.

Acest studiu a fost bine primit și citat de publicațiile române.

II. Reflecții asupra infracțiunii de violare a secretului corespondenței. Revista de Drept Penal nr.1/2012, Editura Monitorul Oficial în colaborare cu Editura Universul Juridic, București.

În această lucrare am examinate toate chestiunile controversate, și totodată, am propus ca, pe viitor, infracțiunea de violare a secretului corespondenței să fie trecută printre infracțiunile care aduc atingere libertății persoanei adică, în cadrul capitolului IX – *Infracțiuni ce aduc atingere domiciliului și vieții private, soluție consacrată și de codul penal în vigoare.*

III. Reflecții asupra infracțiunii de violare de domiciliu, Revista Studii de Drept Românesc nr. 2/2012, Editura Academiei Române, București.

În acest studiu, am arătat, pe larg, că printre infracțiunile care aduc atingere vieții intime a persoanei, violarea de domiciliu reprezintă una dintre cele mai importante agresii asupra persoanei, dat fiind rolul domiciliului în viața domestică, implicit în viața intimă a persoane. Nu omitem nici partea pur practică a problemei, cercetând mijloacele prin care se poate comite infracțiunea de violarea de domiciliu.

IV. Unele observații asupra infracțiunilor de corupție în noul Cod penal, Revista Studii și Cercetări Juridice, nr.4/2015.

În acest studiu tratăm problema corupției. Examinând chestiunea, după părerea noastră, termenii de *corupție activă și pasivă* nu îmbracă noțiunile în mod perfect, deoarece a numi fapta funcționarului public

corupție pasivă implică pentru acesta un rol corespunzător. Or în accepțiunea termenului pasiv, am admite cel mult, de pildă, la infracțiunea de luare de mită starea de acceptare sau de primire, dar nu putem îngloba în el în orice caz acțiunea de pretindere, care formează totuși un aspect al luării de mită.

Pe lângă aceasta, am arătat că nici terminologia legală n-ar fi corectă la unele infracțiuni de corupție. Spre exemplu: infracțiunea de dare de mită cuprinde trei categorii de acțiuni așa cum rezultă, din art. 290 din C. pen., în vigoare, din care numai una se referă la dare, pe când celelalte se referă la promisiune și la oferire, ale căror sfere sunt cuprinse în sfera de dare de mită, dar fără a fi identice, ci numai etape de realizare a incriminării. Dacă am interpreta ca infracțiune consumată numai darea de mită propriu-zisă, atunci am fi obligați să considerăm celelalte fapte ca acte preparatorii (pregătitoare), ceea ce ar fi inexact, întrucât această infracțiune are ca acțiune tipică oferirea, promisiunea sau darea de mită, fiecare din aceste activități încălcând dispoziția penală și ca atare, sunt acte de executare, cu o cauzalitate efectivă.

Sub acest aspect, credem că ar fi mai potrivită o altă terminologie și anume: pentru infracțiune de dare de mită denumirea de mituire, care, având aceeași accepțiune, omite noțiunea de „dare” cuprinzând și „oferta” și „promisiunea”; iar pentru infracțiunea de luarea de mită, denumirea de trafic de funcție, prin analogie cu infracțiunea de trafic de influență. De reținut că, denumirea propusă de trafic de funcționar avea avantajul de a cuprinde toate activitățile neconvenabile care corespund normei de incriminare, fără excepție. Semnalez că sub acest aspect, am afirmat că represiunea (pedeapsa) nu este însă suficientă și nu știm cum am încheiat mai bine această lucrare decât cu vechile cuvinte a unui jurist roman: *Quid leges sine moribus, quid mores sine legibus!*

V. Observații asupra infracțiunilor electorale, Revista Studii și Cercetări Juridice, nr.1/2016, Editura Academiei Române.

În această lucrare am arătat că Infracțiunile electorale sunt prevăzute în Codul penal, Partea specială, în Titlul IX, spre deosebire de legea penală anterioară, în care infracțiunile electorale nu erau prevăzute în mod explicit în Codul penal, ci în legi speciale cu dispoziții penale.

Sub acest aspect observăm mai întâi că legea penală incriminează orice acțiune prin care se urmărește împiedicarea prin orice mijloace a exercitării libere a dreptului de a alege sau de a fi ales (mijloacele folosite pot fi pașnice sau violente, fășise sau ascunse, directe sau indirecte, suficient să fi condus ori să fi fost apte să conducă la împiedicarea unui cetățean sau a mai multorade a-și exercita drepturile electorale) și ulterior falsificarea lucrărilor electorale (adică a operațiilor pregătitoare și concomitente: întocmirea listelor de alegători,afișarea lor, distribuirea buletinelor de vot etc.), ori a rezultatului votului (numărarea, comunicarea rezultatului etc.). Nu are nici o relevanță dacă este vorba de un fals material (contrafacerea scrisului sau semnăturii, modificarea datelor etc.) ori de un fals intelectual (alterarea conținutului actului ș.a.). Totodată, falsificarea poate avea loc și prin inacțiune, (omisiune), de pildă, prin necomunicarea anumitor date, ori prin necuprinderea în numărare a unor pachete din buletinele de vot.

În concluzie, la această lucrare, am subliniat faptul că suntem de acord cu unificarea și sistematizarea infracțiunilor electorale în Codul penal, chiar dacă unele texte ar putea fi reformulate.

VI. Contribuțiile profesorului George Antoniu la dezvoltarea dreptului penal român.Revista Transfrontalieră de Științe Penale, Editura Universul Juridic, 2016.

În acest studiu, am evocat sumar, câteva din valoroasele idei ale profesorului emerit George Antoniu, materializate în monografii, articole, studii, practică judiciară, etc. relevând contribuția sa la dezvoltarea dreptului penal român, ce face din acesta o personalitate complexă a științei dreptului român.

VII. Familia între tradiție și revizuire. Editura Universul Juridic, 2016.

În acest studiu am arătat, pe de o parte, valorificarea tradiției familiei în raport de reglementările actuale, iar pe de altă parte am analizat dispozițiile cuprinse în art. 48 din Constituția României, respectiv conceptul de *familie*. Totodată, ne întrebăm dacă legiuitorul este în măsură să răspundă noilor solicitări cu care este confruntată societatea noastră, mai întâi cu privire la recunoașterea acestei căsătorii și în România, pe urmă cu privire la revizuirea termenului familie din legea fundamentală, sau mai bine spus, înlocuirea cuvântului soți cu sintagma „un bărbat și o femeie”?

Analizând, am desemnat neîndoielnic, prin termenul *soți* uniunea dintre bărbat și femeie (fiind esența, *continuității* familiei și a neamului omenesc). Ca atare, *nu trebuie* să se facă confuzie între noțiunea în sens *tehnic, juridic* (soți) și noțiunea în sens *comun* (uniunea dintre bărbat și femeie) fiindcă termenul soți are același conținut ca în limbajul obișnuit (concret).

Concluzia pe care o desprindem ar fi aceea că, recunoașterea căsătoriei între persoane de același sex încheiată în străinătate ridică încă probleme complexe de natură juridică, morală și socială, care *nu fac* încă obiectul unei abordări comune de către toate statele membre ale Cartei Drepturilor Fundamentale ale Omului.

VIII. *Partea generală a Codului penal român într-o viziune europeană*,. Revista Studii și Cercetări Juridice, nr.3/2017, Editura Academiei Române.

În această lucrare am făcut un studiu analitic și critic al unor texte din codul penal partea generală într-o viziune europeană. În concluzie, am arătat și noi că legiuitorul român a reușit în partea generală a Codului penal să îmbine tradiția cu dreptul Uniunii Europene, ca și corelarea acesteia cu unele dispoziții ale celorlalte state membre ale Uniunii Europene, înscriindu-se pe o linie ascendentă, atât ca tehnică legislativă, cât și ca fundamentare teoretică și practică.

IX. *Evoluția legislativă a instituțiilor fundamentale ale dreptului penal în România*. Revista Transfrontalieră de Științe Penale, Editura Universul Juridic, 2017.

În această studiu, am desprins următoarele concluzii:

În primul rând, de observat, că, legiuirile penale au reprezentat întotdeauna opere legislative de mare însemnătate istorică, nu numai pentru că au sintetizat, de fiecare dată, o îndelungată experiență umană, dar și pentru că au concentrat cele mai stabile și mai profunde cerințe sub aspect legal, moral, social și politic ale unei societăți determinate.

În al doilea rând, subliniem faptul că atunci când se procedează la o schimbare a legislației potrivit intereselor noi orânduirii sunt susceptibile de modificare anumite instituții juridice, altele fiind supuse unui proces mult mai îndelungat de modificare și transformare. În acest sens, profesorul Vintilă Dongoroz releva că păstrarea dreptului anterior înseamnă păstrarea *forme* de reglementare juridică veche, iar schimbarea relațiilor sociale prin instaurarea noi orânduirii sociale înseamnă înlocuirea *conținutului social-politic* al dreptului anterior cu un altul

corespunzător noilor relații sociale și adecvat intereselor și orientărilor specifice noii orânduiri sociale și de stat.

În al treilea rând, spunem că există o anumită schemă legislativă pe care toate codurile au păstrat-o, și cel din 1865 și cel din 1937, și cel din 1969, și cel din 2004 și cel din 2009, referitoare la aplicarea legii penale în timp, în spațiu, la infractori, la infracțiune, la pedeapsă, ca și la cauzele care exclud infracțiunea și pedeapsa etc.

În al patrulea rând, considerăm că nu s-ar putea rupe ideea de reformă de aceea de tradiție, că reformele penale s-au produs cu respectarea cadrului tradițional, instituțiile juridice anterioare adaptându-se treptat noilor necesități¹. Mai mult, în literatura noastră juridică², cu drept cuvânt s-a susținut că nu toate dispozițiile legale trebuie schimbate imediat, viața arătând că unele instituții juridice se modifică mai rapid decât altele, însă foarte multe alte instituții și reglementări păstrează multă vreme o anumită continuitate cu vechile dispoziții.

Apoi, ni se pare că nu este vorba de un eventual transfer, în legea penală română, a soluțiilor de reglementare dintr-o legislație străină, oricât ar fi aceasta de recentă și inovatoare, așa cum, de pildă, au procedat legiuitorii Codurilor penale din anii 1865, 1937, 1948, 1969, ori cei care au elaborat legislația în vigoare, ci de o *evaluare critică a experienței* proprii legislației și a legislațiilor străine și *însușirea acelor soluții* de reglementare susceptibile să corespundă cerințelor unei legislații penale unitare.

Pe lângă acestea, ni se pare că modalitățile alese de către legiuitor pentru a descrie cât mai clar fapta pe care o incriminează au variat de-a

¹ Mai mult, s-a spus în doctrina penală că legea penală nu iese din mintea legiuitorului *ex abrupto*, ci se coace lent sub influența concepțiilor dominante, filosofice, morale, juridice, ca și sub influența necesităților economice și spirituale, a tradiției și a cuceririlor științei.

² George Antoniu, *Noua lege penală, tradiție și reformă*, Revista de Drept Penal nr. 3/2014, Ed. Universul Juridic, București, p. 11.

lungul timpului. De pildă, de la o descriere foarte amănunțită, aproape cazuistică, s-a ajuns, treptat, la descrieri mai concise, consemnându-se numai elementele strict necesare pentru identificarea faptei incriminate. În același scop (al conciziei), unele elemente nici nu mai sunt descrise explicit (de exemplu, subiectul infracțiunii, în unele incriminări, ori obiectul juridic, obiectul material), întrucât pot fi presupuse, cu ușurință, pe baza celorlalte elemente etc.

Mai adăugăm și faptul că legislația penală are un caracter dinamic, în sensul că acest dinamism al legii penale este determinat de necesitatea apărării unor valori și relații sociale în permanent schimbare (caracterul dinamic este confirmat, așa cum am arătat, de întreaga evoluție a legii penale); legislația penală în vigoare este susceptibilă de perfecționare, atât sub raportul conținutului normative, cât și în ce privește sistemul sancționator.

Pe lângă aceste concluzii mai subliniem și părerea celor care susțin că (Vintilă Dongoroz) este bine ca marile reforme, ca și marile operațiuni chirurgicale, să se facă la rece, după ce febra a scăzut și condițiile de lucru au devenit prielnice”. Cu alte cuvinte, esențială pentru reușita unei noi codificări este surprinderea de către legiuitor a noilor realități în parametrii stabili ai unei noi ordini sociale.

X. Despre pragul valoric la infracțiunea de abuz în serviciu în legislația noastră penală. Dimensiuni și Tendințe. Editura Universul Juridic, 2018.

Acest studiu prezintă dinamica *pragului valoric* la infracțiunea de abuz în serviciu, unele probleme controversate în legătură cu *criteriile pragului valoric* la această infracțiune, și în final, propun unele soluții. De pildă, consider că, *în prezent*, legiuitorul ar trebui să țină seama, dacă *realitatea* confirmă sau nu introducerea *unui prag valoric* la infracțiunea

de abuz în serviciu. Semnalăm sub acest aspect, o realitate, de care legiuitorul trebuie să țină seama la introducerea unui *prag valoric* la infracțiunea de abuz în serviciu, ar putea fi, dacă această faptă penală *a încetat* în practica judiciară de *a mai prezenta gradul de pericol social*, așa încât aplicarea de sancțiuni penale *nu mai apare necesară*, fiind suficiente sancțiunile administrative. În măsura în care, realitatea confirmă aceste speranțe, legiuitorul pe de o parte, *va introduce un prag valoric* la infracțiunea de abuz în serviciu, pe de altă parte, ar trebui introdus *acest prag valoric* și la alte infracțiuni, cum ar fi: *furtul, delapidarea, neglijenta în serviciu, etc.*, fiind totodată, și rațiunea modificării textelor. Înlocuirea răspunderii penale își găsește temeiul, în necesitatea unei *concordante între natura și gravitatea* diverselor încălcări ale ordinii de drept, pe de o parte, și *natura și gravitatea răspunderii* ce urmează a reveni suspectilor, pe de altă parte.

*
* *

În afara de studiile mai sus indicate, activitatea noastră în *domeniul dreptului penal și procedurii penale* cuprinde **o serie de alte studii, articole** enenerate mai jos. Rugăm cu insistență pe domnii profesori examinatori, dacă vor crede că ***cele zece lucrări enunțate mai sus nu sunt suficiente*** pentru a obține atestatul de abilitare, să examineze la întâmplare oricare din lucrările mele și se vor convinge că, în felul în care sunt scrise, ele alcătuiesc, *o configurație a dreptului penal român*, fapt recunoscut de toți juriști de la noi, magistrați, profesori și avocați, care le citează în mod constant. Toate aceste lucrări fiind publicate în reviste juridice ce apar la noi, reviste care se găsesc în bibliotecile tuturor facultăților de drept.

7. O altă categorie de lucrări (**studii, articole**), așa cum am menționat, au avut ca obiectiv punerea în circulație a unor teorii și concepții noi mai puțin cunoscute specialiștilor din țara noastră din doctrina penală străină, arătându-se importanța lor pentru dezvoltarea gândirii juridice și lărgirea orizontului de cunoaștere a fenomenului juridic penal. În cadrul acestor preocupări se înscriu studiile despre *Problema jurisprudenței ca izvor de drept în România*, Revista Studii și Cercetări Juridice, nr.2/2018, pp.18, ISSN–L2284-9394; **EBSCO, ProQuest, si Ceeol.com. BDI**, <http://www.rscj.ro/>; *Evoluția legislativă a instituțiilor fundamentale ale dreptului penal în România*, Revista Transfrontaliera de Științe Penale nr. 1-2017, Ed. Universul Juridic, pp.40-47, ISSN2501-1952, **BDI**, <http://www.rtsp.cbinate.ugal.ro/Redactia.html>; *Partea generală a Codului penal român într-o viziune europeană*, pp. 329–359. Revista Studii și Cercetări Juridice, nr.3/2017, ISSN–L2284-9394;**EBSCO, ProQuest, si Ceeol.com. BDI**, <http://www.rscj.ro/>; *Îmbunătățirea politicilor și practicilor anti-corupție prin participarea activă a societății civile*, Revista Studii și Cercetări Juridice, nr.3/2017,ISSN–L2284-9394; **EBSCO, ProQuest, si Ceeol.com. BDI**, <http://www.rscj.ro/>; *Sesiunea omagială Ziua Basarabiei: 99 ani de la unirea cu Țara – 27 martie 1918 – 27 martie 2017*, Revista Studii și Cercetări Juridice, nr.2/2017, ISSN–L2284-9394; **EBSCO, ProQuest, si Ceeol.com. BDI**, pp.245-253, <http://www.rscj.ro/>; *Observații asupra infracțiunilor electorale*, pp. 107–131, Revista Studii și Cercetări Juridice, nr.2/2017,ISSN–L2284-9394;**EBSCO, ProQuest, si Ceeol.com. BDI**; <http://www.rscj.ro/SCJ-1-2016.pdf>.**BDI**; *Contribuțiile profesorului George Antoniu la dezvoltarea dreptului penal roman*, Revista Transfrontalieră de științe penale, nr.1/2016, Ed. Universul Juridic, pp.40-47, ISSN 2501-1952; **BDI** <http://www.rtsp.cbinate.ugal.ro/>; *Aspecte discutabile și controversate*

pe marginea prevederilor actuale ale codului penal, www.universuljuridic.ro/aspecte-discutabile-si-controversate-pe-marginea-prevederilor-actuale-ale-codului-penal/2016. **Heinonline** si **Ebsco**, universuljuridic.ro/indexare-**BDI**; *Familia între tradiție și revizuire*, www.universuljuridic.ro/familia-intre-traditie-si-revizuire/ **Heinonline** si **Ebsco**, universuljuridic.ro/indexare-**BDI**; *Unele reflecții asupra sistematizării infracțiunilor informatice*, *Revue européenne du droit social*, ISSN 2393 – 073X , ISSN–L 1843 – 679X, pp.142-148, 2016. revueeuropeenne-du-droitsocial.ro/fr/revue.php, indexata **BDI**; *Revue européenne du droit social* Drept-2016.pdf; *Unele reflecții asupra sistematizării infracțiunilor informatice*, *Revue européenne du droit social*, ISSN 2393 – 073X , ISSN–L 1843 – 679X, pp.142-148, 2016. **BDI**; *Aspecte discutabile și controversate pe marginea prevederilor actuale ale codului penal*, <http://www.universuljuridic.ro>, 2016; *Observații asupra infracțiunilor electorale*, SCJ nr.1/2016, pp. 107-130 ISSN 2284-9394 , ISSN-L2284-9394 <http://www.rscj.ro/>; *Unele observații asupra infracțiunilor de corupție în noul Cod penal*, *Revista Studii și Cercetări Juridice*, nr.4/2015, pp. 525 – 531 ISSN 2284-9394 , ISSN-L2284-9394 <http://www.rscj.ro/>; *Crime of commission by omission between tradition and reform* *Revue Européenne du Droit Social*, 2015, Edition Bibliotheca, revueeuropeenne-du-droit-social.ro/fr/revue.php2015, **Copernicus, CEEOL et EBSCO** Publishing, ISSN 2393 – 073X ISSN–L 1843 – 679X, pp.197- 202, indexata **BDI**; *Reflecții cu privire la infracțiunea de comisiune prin omisiune*, în *Noua legislație penală – etapă importantă în dezvoltarea dreptului român*, pp.32-36, ISBN: 978-606-673-352-6 **ISI**; *Unele reflecții cu privire la infracțiunea de comisiune prin omisiune*, SCJ nr.1/2014, (**BDI**) ISSN 2284-9394 , ISSN-L2284-9394; *Unele observații în legătură cu art.16 alin.5 din noul C.pen* in *Doctrina juridică românească: între tradiție și*

reformă. București, 2014, . pp.370-374. ISBN CD: 978-606-673-349-6.; *Reflecții cu privire la folosirea unui minor în scop de cerșetorie*, Revisa Analele Universității « Constantin Brâncuși » din Târgu Jiu, nr.2/2013, pp.51-60. **(BDI)**; *The importance of the penal protection of the family life in the context of the economic crisis*; 2013, Criminal repression in the context of the economic crisis and the maximization of crime at european and global level, Bucharest, 9-10 mai 2013. Ed. Modimond Editore International Proceeding Division, ISBN 978 -88-7587-675-3, pp.115-119. **ISI**; *Reflecții asupra infracțiunii de violare a secretului corespondenței*. Revista de Drept Penal nr.1/2012, Ed. Monitorul Oficial în colaborare cu Ed. Universul Juridic, București, pp.127-130, ISSN 1223-0790 **(BDI)**; *Reflecții terminologice cu privire la o categorie specială de infracțiuni*. Jurnalul de Studii Juridice, Supplementary Issue 3 Year VII No. 1-2/2012, pp.223-231, Ed. Lumen, ISSN 1841-6195, ISSN on-line 2067-8509, **(BDI)**; *Unele observații asupra infracțiunii de rele tratamente aplicate minorului*. Revista Dreptul nr.9/2012, Ed. Lex Expert, ISSN 1018-0435, **(BDI)**; *Reflection upon the crime of disturbing the use of the dwelling*, Valahia University, Law Study, pp.133-140, Ed. Biblioteca, Târgoviște, 2012, ISSN 2247-9937, ISSN-L 2247-9937 **(BDI)**; *Reflection upon the Consequences of the State of crime relapse*, KBO, Ed. Academia Fortelor Terestre Nicolae Balcescu, Sibiu, 2012, pp. 688-693, ISSN 1843-6722, (în colaborare), **(ISI)**; *The principle of legality*, KBO, Ed. Academia Fortelor Terestre Nicolae Balcescu, Sibiu, 2012, pp. (în colaborare) pp.694-698, **(ISI)**; *Reflecții asupra infracțiunii de violare de domiciliu*, S.D.R. nr. 2/2012, pp.195-211, Ed. Academiei Române, București, ISSN 2284-9394, ISSN-L 2284-9394 **(BDI)**; *Ocrotirea vieții intime a persoanei prin dispoziții procesual penale*. Revista de Drept Penal nr.4/2011, Ed. Monitorul Oficial în colaborare cu Ed. Universul Juridic, București, pp.125-131, ISSN 1223-0790 **(BDI)**;

Modalități de ocrotire a vieții intime a persoanei. S.D.R. nr.3/2011, pp.293-302, Ed. Academiei Române, București, ISSN 1220-5427(**B +**); *Viața ca valoare socială ocrotită prin dispoziții penale.* SDR nr. 2/2011, pp.181-187, Ed. Academiei Române, București, ISSN 1220-5427(**B**); *Unele observatii cu privire la infracțiunea continuată din noul Cod penal,* Revista Dreptul nr.11/2010, pp.108-112, Ed. Lex Expert, ISSN 1018-0435 (**BDI**); *Crime committed by a person who has already committed a crime,* KBO, Ed.Academia Fortelor Terestre Nicolae Balcescu, Sibiu, 2010, pp. 531-535, ISSN 1843-6722 (**ISI**); *Reflecții asupra definiției infracțiunii din noul Cod penal.* Revista de Drept Penal nr.1/2010, pp.64-76, Ed. Monitorul Oficial, ISSN 1223-0790 (**BDI**); *Some reflections on the liability of states for international illicit acts.* Revista Acta Universitatis Danubius nr.1/2010, Ed. Universitară Danubius, pp.145-153, ISSN 1844-8062 (**BDI**); *Reflecții asupra implicațiilor penale ale dreptului la identitate a persoanei.* Revista Studii de Drept Romanesc nr.3/2010, pp.253-261, (**B**); *Reflecții asupra elementelor constitutive ale faptei internaționale ilicite-fundament al răspunderii internaționale a statului.* Revista Dreptul nr.7/2010 pp.236-245, (**BDI**); *Reflections on penal implication of the right to identity of the person.* Revista Curentul Juridic din Târgu Mureș nr.3/2010, pp.111-118, Ed. Universității Petru Maior, ISSN 1224-9173, (**BDI**); *Protecția penală a vieții sociale și intime a persoanei.* Revista Română de Sociologie nr. 5-6/2009; pp.511-515, (**B+**); *Viața socială a persoanei și alte noțiuni conexe cu aceasta.* Analele Universității din Târgoviște nr. 4-5/2009. (**B+**); *Reflecții asupra pedepselor accesorii.* Revista de Drept Penal nr.1/2008, pp.95-102. (**BDI**).

În toate aceste studii, articole, **îmi exprim** numeroase poziții originale, viziuni personale, pun sub semnul întrebării unele teze consacrate în doctrina și legislația actuală. De pildă, în studiu privind

pedepsele accesorii demonstrez că soluția actuală a legii penale care extinde durata pedepselor accesorii și pe timpul când nu se execută efectiv pedeapsa principal, este în contradicție cu conceptual de accesorie care implică ideea că accesoriul urmează soarta principalului; ca urmare pedeapsa accesorie n-ar putea opera decât pe durata în care are loc executarea pedepsei principale; pedeapsa accesorie n-ar putea să aibă o existență autonomă în raport de cea principală.

8. Tot în cadrul valorificării rezultatelor cercetării științifice, menționez și *Explicațiile noului Cod penal*, (I-V), coordonatori: prof.univ.dr.George Antoniu și prof.univ.dr.Toader Tudorel. Ed. Universul Juridic, București, 2015, 2016;

9. În același timp, lucrările mele sunt în atenția specialiștilor care le citează în mod substanțial, iar uneori sunt solicitat ca expert de diferite autorități.

10. Pe lângă acestea, o altă activitate importantă am desfășurat, **sub forma de avize**, note de studiu, propuneri la proiectele de acte normative aflate în curs de definitivare la Camera Deputaților, la Senat, la Guvernul României, la Ministerul de Justiție, Ministerul de Interne, Ministerul de Externe sau la Parchetul General de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

11. Ca urmare a integrării **învățământului superior juridic** cu cercetarea științifică, am fost solicitat să efectuez numeroase ore de seminar și să susțin prelegeri pe teme aprofundate în decursul activității mele la Academia de Poliție “Al. I. Cuza” din București și la Facultatea de Drept din cadrul Universității Hyperion din București. Activitatea didactică este un prilej nu numai de a comunica tinerilor studenți

rezultatele muncii de cercetare științifică dar și de a adânci conținutul unor instituții juridico-penale în raport cu necesitățile legate de explicarea lor și de urmărirea corelațiilor acestora cu alte instituții din sfera dreptului.

12. O formă de activitate științifică a constituit-o și participarea la elaborarea **tuturor granturilor** Institutului, 2006 - prezent (site-ul: www.icj.ro), abordând cele mai actuale și mai controversate probleme ale dreptului penal și procesual penal, și am formulat unele propuneri concrete de perfecționare a legislației penale și procesual penale. Aceste granturi s-au situate în special pe linia reformei dreptului penal îmbrățișând aspectele cele mai noi pe care le ridică perfecționarea aceste legislații. Preocupările mele de *lege ferenda* au însemnat un sprijin hotărâtor pentru organele de stat în vederea desfășurării unei ample reforme legislative în această materie.

13. De asemenea, sunt membru la **proiectul științific național** - *Enciclopedia Juridică Română*. Semnalăm, sub acest aspect că elaborarea primei Enciclopedii Juridice Române răspunde unei nevoi resimțite în cultura noastră încă din a doua jumătate a veacului al XIX-lea, odată cu desăvârșirea reformelor instituțional-legislative ale perioadei 1859-1866 și constituirea bazelor dreptului român modern, spune profesorul Mircea Duțu, Directorul Institutului de Cercetări Juridice „Acad. Andrei Rădulescu” al Academiei Române. Ca partea a Enciclopediei României și înscrisă acestei tradiții, EJR reprezintă *omagiul juriștilor țării la 100 de ani de la realizarea Marii Uniri (1918-2018)*.

14. În anul, 2015 am fost numit **Responsabil științific** al grupului de *postdoctoranzi* din cadrul Institutului de Cercetări Juridice (2015-prezent, Decizia nr.10/10/2015), la proiectul POSDRU/159/1.5/S/140106“

Studii doctorale și postdoctorale Orizont 2020: promovarea interesului național prin excelență, competitivitate și responsabilitate în cercetarea științifică fundamentală și aplicată românească. Programe doctorale și post-doctorale în sprijinul cercetării, (www.icj.ro) *In cadrul Institutului de Cercetări Juridice "Acad. Andrei Rădulescu"*, în calitate de partener (P.3) al Institutului de Economie Mondială (<http://www.iem.ro/orizont2020>) și împreună cu Institutul de Economie Națională, Universitatea Națională de Apărare Carol I, Agenția Română pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior, Academia Tehnică Militară și Osterreichish-Rumanischer Akademischer Verein Austria, parteneri în cadrul proiectului POSDRU/159/1.5/S/140106.

15. În anul, 2017 am fost ales de colectivul de cercetători **coordonatorul** Departamentului de Drept Public „Vintilă Dongoroz” și confirmat în această calitate de conducerea Institutului. În activitatea de coordonare a departamentului mi-am valorificat, de asemenea, pregătirea științifică și experiența de cercetător științific.

16. În **calitate de membru** al Consiliului Științific din Institut, desfășor o bogată activitate, fiind permanent implicat în organizarea vieții științifice a Institutului. Manifest grijă în păstrarea secretului de serviciu, având o foarte bună conduită la locul de muncă, în familie și în societate.

17. Paralel cu activitatea științifică am participat la numeroase **vizite** de documentare științifică la Curtea de Justiție a Uniunii Europene (CJUE), cu sediul la Luxemburg (2012, sub coordonarea prof.univ.dr.**Mircea DUȚU**); Universitatea Las Palmas de Gran Canaria (2016), Biblioteca din Almeria – Spania, etc.

18. Punem la dispoziția Onoratei Comisii doveziile tuturor celor arătate mai sus.

19. Pentru toată această activitate neîntreruptă am solicitat *atestatul de abilitare* în domeniul *dreptului penal*, în fața acestui înalt for științific.

IV. PERSPECTIVA DE EVOLUȚIE

1. Ideile directoare ale tematicilor de cercetare vor lua în considerare *tendențele actuale și de perspectivă* ale cercetării juridice din *țările avansate și oportunitățile* de obținere a unor rezultate deosebite, cu un grad *sporit de originalitate*, în mod particular, prin înglobarea problematicii integrării în structurile Uniunii Europene a României care a aderat la Uniunea Europeană.

2. Dacă în mod tradițional cercetarea științifică desfășurată de către subsemnatul s-a axat pe instituțiile clasice ale dreptului penal intern, în ultimii ani cercetarea se realizează într-o modalitate transnațională și interdisciplinară, urmărindu-se, cu prioritate, congruența dintre dreptul elaborat de către Consiliul Europei (de pildă, domeniul *drepturilor și al libertăților fundamentale ale omului*) și de către instituțiile Uniunii Europene și dreptul național, avându-se în vedere progresul accelerat al fenomenului de deznaționalizare a dreptului penal (în terminologia recentelor preocupări ale instituțiilor europene și lucrări de doctrină europeană), ținându-se seama de caracterul supranațional al dreptului european, o importanță deosebită vom acorda *sistemului conceptual* al dreptului penal de natură a suferi importante schimbări de paradigmă, în

domeniul dreptului penal, (de exemplu, în marea problematică a uniformizării dreptului penal european).

Astfel, voi fi preocupat de a profunzimea conceptele penale și a depăși stadiul cunoștințelor în materie, aducând în discuție aspecte noi ale instituțiilor de drept penal material și formal spre a oferi noi premise și repere ale unei mai bune înțelegeri a prevederilor legale.

3. Apoi, doctoranzilor le revine sarcina ca, prin cercetarea metodică și adecuată a schimbărilor legislative, să *pună în lumină* toate legăturile și controversesele pe care normele noi le au față de cele vechi și prin indicarea *soluțiilor corespunzătoare*, să ajute și să accelereze procesul de armonizare în interpretarea și aplicarea legii, contribuind astfel la împlinirea rolului pe care îl are justiția. Pentru împlinirea unei asemenea sarcini, cercetătorul (studentul-doctorand) poate folosi **două căi**, spunea **savantul Vintilă Dongoroz**:

a) să caute, în ansamblul actelor normative modificatoare sau în unele dintre acestea, care sunt *problemele esențiale* pe care ele le implică sau le ridică și să aleagă dintre acestea pe acelea a căror examinare, adâncire și rezolvare, ar putea prin importanța lor sau prin raza lor de greutate asupra altor probleme, *să ducă la soluții de natură să ajute la rezolvarea tuturor problemelor* care s-ar ridica fie în cadrul materiei la care se referă modificările intervenite, fie pe întreg ansamblul de norme care alcătuiesc domeniul respectivei ramuri de drept;

b) să examineze toate normele modificate și toate normele noi, text cu text, indiferent de importanța lor, pentru a fi găsite, cercetate și discutate toate acele aspecte a căror justă înțelegere necesită o explicație și toate acele dificultăți pe care aceste modificări le-ar putea prilejui în aplicarea lor practică, confruntându-se conținutul textelor noi sau modificate cu acela al textelor anterioare.

4. Direcții de cercetare (lista **temelor posibile** pentru lucrari de doctorat):

A. Doctrină românească și doctrina străină:

I.*Influenta doctrinei penale franceze asupra operei lui Ioan Tonoviceanu, fondatorul dreptului penal roman;*

II.*Unele idei înaintate din gândirea juridico - penală a lui Ioan Tonoviceanu. Concepția lui asupra codului penal în timpul său.*

III.*Influenta doctrinei penale italiene asupra operei lui Vintila Dongoroz, continuatorul, operei lui Ioan Tonoviceanu;*

IV. *Unele idei înaintate din gândirea juridico- penală a lui Vintila Dongoroz. Concepția lui asupra codului penal în timpul său.*

V. *Influenta doctrinei penale germane asupra operei lui George Antoniu, continuatorul, operei lui Vintilă Dongoroz;*

VI.*Unele idei înaintate din gândirea juridico- penală a lui George Antoniu. Concepția lui asupra codului penal în timpul său.*

B. Legislație

I. *Legalitatea incriminării și a pedepsei.* Formularea unitară a principiului sau în texte distincte. Existența legii sub aspectul incriminării și pedepsei. Anterioritatea legii sub aspectul incriminării și pedepsei. Examen critic al legii penale în vigoare. Examen critic al noului cod penal. Examen critic de drept comparat (c.p. francez, italian, spaniol, german. Care ar fi formularea cea mai completă a principiului?

II. *Spațiul din perspectiva legii penale.* Analiza soluțiilor din practica judiciară. *Propuneri de lege ferenda.* Privire critică asupra principiilor de aplicare ale legii penale în spațiu. Imunitatea de jurisdicție (concept și ipoteze)

III. *Extrădarea, concept și reglementare în codul penal și în legea specială. Sugestii de lege ferenda.*

IV. *Infracțiunea în Codul penal. Privire critică asupra conceptului de infracțiune potrivit codului penal.* Concept. Teorii. Propuneri de lege ferenda.

V. *Vinovăție și imputabilitate* Concept. Teorii. Propuneri de lege ferenda.

VI. *Raportul de cauzalitate în dreptul penal*”-Probleme -Importanța legăturii de cauzalitate; Diferitele teorii asupra legăturii de cauzalitate; Legătura de cauzalitate obiectivă și subiectivă; Utilitatea practică de a identifica legătura de cauzalitate; Aspecte din practica judiciară cu privire la legătura de cauzalitate.

VII. *Minoritatea cu implicații penale.* Limitele și consecințele răspunderii penale a minorilor. Rolul referatului de evaluare a comportării minorilor. Observații critice asupra măsurilor educative neprivative de libertate Internarea într-un penitenciar sau măsuri educative privative de libertate? Tratamentul pluralității de infracțiuni comise de minori. Observații critice de ansamblu asupra materiei minorității. Sugestii de lege ferenda

VIII. *Sancțiunea penală-Probleme* -1. Teoria pedepsei; 2. Măsuri de siguranță și măsuri educative; 3. Raportul dintre teoria pedepsei și teoria generală a infracțiunii (teoria imputării penale).

IX. *Infracțiunea complexă praeterintenționată.* Conceptul de infracțiune complexă praeterintenționată. Analiza prevederilor art. 36 al. 3 c.p. Ficțiune sau realitate în ce privește infracțiunea complexă praeter intenționată. Analiza infracțiunii de tâlhărie care a produs vătămarea corporală sau moartea victimei. Tentativa la infracțiunea complexă praeter intenționată care a produs vătămarea corporală a victimei și chiar moartea victimei. Observații critice cu privire la art. 234 al. 2 tâlhăria care a produs vătămarea corporală; 236 (urmată de moartea victimei) și 237

(sanționarea tentativei la infracțiunea prev. în art.233-235). Sugestii de *lege ferenda*;

X. Conventia asupra drepturilor omului si implicatiile ei asupra legii penale române. Probleme de aplicare a convenției Aspecte primordiale. Propuneri de perfectionare a legii penale române.

C. Practica judiciară

I. Despre folosirea literaturii juridice în practica noastră penală;

II. Rolul practicii judiciare în dreptul penal român.

5. Referindu-mă la **lista de cărți**, subliniez că, Biblioteca ICJ dispune de lucrări de drept penal și reviste de specialitate. Mai mult, în anul 2014 am primit prin **donatie** (biblioteca regretatului **profesor George Antoniu**), un număr de peste **500** lucrări și reviste de drept penal. Totodată, Institutul face un amplu schimb academic de publicații cu peste 50 de beneficiari cărora le trimite publicațiile Institutului în schimbul lucrărilor juridice apărute în aceste țări.

V.

Caracterizări din partea unor personalități ale vieții juridice ale subsemnatului

A. În opinia exprimată de **profesorul George ANTONIU**, Director științific onorific al Institutului de Cercetări Juridice „Acad. Andrei Rădulescu” al Academiei Române cu ocazia susținerii tezei de doctorat cu tema *Ocotirea penală a vieții intime a persoanei*, se arată următoarele:

I. Tema monografiei *Ocotirea penală a vieții intime a persoanei* a constituit o preocupare recentă a doctrinei și legislației penale române. Pe

baza unei documentări aproape exhaustive și a unor reflecții profunde asupra problematicii abordate, autorul a reușit să prezinte într-un mod clar și convingător aspectele esențiale pe care le ridică *ocrotirea penală a vieții intime a persoanei*.

Într-un prim capitol și-a propus să trateze problemele cele mai generale ale temei, analizând documentat *importanța vieții intime a persoanei, conceptul de viață intimă în raport cu alte concepte apropiate* (viață socială, viață personală, viață familială, viață privată, viață în singurătate) ca și *modalitățile de ocrotire a vieții intime a persoanei prin mijloace de drept civil, administrativ și în final prin mijloace de drept penal*, obiectul central și preocuparea fundamentală a tezei.

În viziunea autorului ocrotirea, chiar prin mijloace penale a vieții intime a persoanei reflectă preocuparea societății de a încuraja și ocroti tendința individului de a se retrage în *forul său interior* spre a reflecta la influențele și presiunile vieții sociale, ca o manifestare firească a omului modern expus la numeroase pericole din partea mediului ambiant și supus necesității unei opțiuni între diversele informații și presiuni. Acest capitol se încheie cu o amplă prezentare a datelor istorice referitoare la viața intimă a persoanei și a ideilor exprimate de filosofi și juriști de-a lungul timpului asupra vieții intime a persoanei. Un loc important îl ocupă în această ordine de idei și expunerea conținutului diferitelor documente internaționale care au consacrat necesitatea apărării drepturilor omului și a libertăților fundamentale, implicit a dreptului la o viață intimă nestânjenită de influențele exterioare. Sunt interesante și pertinente datele asupra vechiului drept românesc ca și asupra prevederilor constituționale începând cu Constituția din 1866, până la Constituția de astăzi.

În capitolul II al monografiei autorul analizează pe larg incriminările prin care statul de drept asigură ocrotirea vieții intime a persoanei, referindu-se atât la Codul penal în vigoare, cât și la noul Cod

penal (Legea nr. 286/2009). În cadrul acestor dezvoltări autorul examinează amănunțit conținutul infracțiunilor *de violare de domiciliu, de tulburare a folosinței locuinței, de violare a secretului corespondenței, de divulgare a secretului profesional* așa cum sunt prezentate în Codul penal în vigoare, după care se preocupă de reglementările având același conținut din noul Cod penal analizând *infracțiunea de violare de domiciliu, de violare a sediului profesional, de violare a vieții private, de divulgare a secretului profesional și de violare a secretului profesional*.

În această parte, cea mai substanțială a lucrării, autorul examinează profund și documentat conținutul infracțiunilor prin care se asigură ocrotirea penală a vieții intime, cu multiple reflecții personale și cu trimiteri pertinente la doctrină și jurisprudență.

Autorul nu ezită să-și spună părerea personală în controversele ivite în legătură cu aceste incriminări dovedind o cunoaștere temeinică a materiei.

Capitolul III al lucrării cuprinde o amplă expunere de drept comparat, autorul prezentând documentat modul de reglementare a ocrotirii penale a vieții intime a persoanei în legislația franceză, spaniolă, belgiană, italiană, germană, nord americană, britanică, islamică și din Republica Moldova.

Un alt capitol este consacrat ocrotirii vieții intime a persoanei prin dispozițiile procesual penale, autorul analizând implicațiile procesuale în legătură cu punerea în mișcare a acțiunii penale, cu competența și sistemul probator care se ridică în materia abordată.

Un mare interes prezintă și capitolul următor consacrat analizei *practicii judiciare* în aplicarea dispozițiilor privind ocrotirea vieții intime a persoanei.

Autorul sistematizează judicios materia abordată referindu-se la practica judiciară privind infracțiunea de violare de domiciliu, de violare

a secretului corespondenței și de divulgare a secretului profesional. În acest cadru autorul relevă și controversese, precum și problemele de aplicare a legii ivite în practica judiciară, exprimându-și propriile sale păreri asupra modului de soluționare a acestor chestiuni în spețele citate. Chiar dacă nu toate concluziile autorului sunt indiscutabile, ele se remarcă prin profunzimea argumentelor și prin preocuparea de a adânci fenomenul juridic pentru a ajunge la o justă soluționare a cauzelor concrete.

Ultimul capitol este consacrat propunerilor de *lege ferenda*, autorul exprimând idei și propuneri valoroase de natură să contribuie la perfecționarea legislației penale în materie.

Privită în ansamblul ei, lucrarea constituie o realizare valoroasă a autorului, care s-a străduit să trateze în monografie o problematică actuală și interesantă, la un nivel științific remarcabil contribuind la progresul doctrinei penale în materie.

Stilul lucrării este clar, dens, cu multiple contribuții personale și idei de natură să clarifice multe dintre chestiunile controversate pe care le ridică problematica *vieții intime a persoanei*.

Lucrarea va fi parcursă cu interes de cercetători științifici, de cadrele didactice de specialitate, de acei care lucrează în domeniul dreptului penal, de studenții ca și de publicul larg interesat în cunoașterea reglementărilor de drept penal. (București, 1 noiembrie 2011, **prof.univ.dr. George ANTONIU**, Director științific onorific al Institutului de Cercetări Juridice „Acad. Andrei Rădulescu” al Academiei Române).

II. Apoi, despre lucrarea *Ocrotirea penală a relațiilor de familie*, prof.dr.George Antoniu, arată:

Autorul lucrării și-a propus inițial un obiectiv modest și anume acela de a face cunoscute mijloacele și metodele cu caracter penal de

ocrotire a familiei, adică prin incriminarea unor fapte care aduc atingere instituției familiei și prin arătarea sancțiunilor prevăzute de lege pentru asemenea fapte.

„*Furat*” de frumusețea și importanța temei autorul și-a depășit cu mult acest obiectiv. El și-a extins explicațiile recurgând la exemple din viață și din practica judiciară pentru a demonstra *rolul uriaș al familiei* în viața individului și mai ales pentru creșterea și educarea copilului într-un spirit sănătos, bazat pe morala creștină și pe regulile de conviețuire socială existente în momentul de față.

În felul acesta cartea a depășit tehnicismul inevitabil unor asemenea lucrări devenind un îndreptar temeinic documentat și exprimat, într-un mod cât mai accesibil publicului larg, susceptibil să orienteze pe tinerii care se pregătesc să întemeieze o familie și să crească în condiții normale pe copii lor.

De aceea cartea va fi parcursă cu interes nu numai de specialiști dar și de marea masă a cetățenilor dornici să se instruiască și să prețuiască la justa ei valoare *familia* și tot ceea ce formează conținutul moral și juridic al acesteia.

III. Evidențiem, de asemenea, și opinia asupra cursului *Drept penal. Partea introductivă*. vol. I., Ed. Universul Juridic, 2013. Astfel, despre această curs, profesorul **George ANTONIU** arată:

Doi distinși membri ai corpului didactic și doctori în științele penale și-au propus să trateze în câteva volume materia dreptului penal prevăzută în programele de învățământ universitar.

Volumul de față este primul din această serie și se ocupă – după un capitol intitulat – „Noțiuni introductive ale științei dreptului penal” –, de legea penală sub multiple aspecte; noțiuni generale; interpretarea legii penale și aplicarea legi penale în spațiu și timp.

Expunerea urmărește cu fidelitate cerințele programei analitice universitare (drept penal aprofundat) autorii analizând sistematic documentat și competent instituțiile juridico-penale care fac obiectul studiului acestei materii în primul volum al cursului.

Este evidentă și preocuparea autorilor de a explica cât mai clar chiar cele mai dificile noțiuni ale materiei tratate, exemplele care însoțesc multe din aceste explicații fiind edificatoare și convingătoare.

De asemenea, remarcăm grija autorilor pentru o explicare corectă în lumina doctrinei penale și a legislației, a conceptelor juridico-penale pe care le folosesc și eforturile făcute pentru a stimula pe studenți să-și însușească aceste cunoștințe și să reflecteze asupra conținutului noțiunilor predate.

Limbajul folosit este pe deplin corespunzător autorii preferând să se facă înțeleși de studenți decât să fie admirate pentru expresiile excesiv de tehnice folosite.

În ansamblul său acest volum poate fi considerat ca o reușită a autorilor ceea ce îi va îndemna să continue opera începută și să dea publicității și celelalte volume.

Le urez din inimă succes în această nobilă preocupare de a pune la îndemâna studenților lucrări valoroase de studiere a materiei penale. (București, 22 aprilie 2013, prof. univ. dr. **George ANTONIU**, Director științific onorific al Institutului de Cercetări Juridice al Academiei Române).

B. În opinia exprimată de prof.univ.dr.**Constantin MITRACHE** profesor universitar doctor la Facultatea de Drept, Universitatea din București, se arată:

Tema „*Ocrotirea penală a vieții intime a persoanei*” este o problemă importantă a dreptului penal cu largi implicații și se înscrie în

cadrul preocupărilor constante ale doctrinei și practicii judiciare de apărare a persoanei umane a drepturilor și libertăților acesteia în cadrul generos oferit de tratatele și convențiile internaționale, și de dreptul intern.

Examinarea monografică pe care o realizează autorul, pe baza consultării unei largi bibliografii de specialitate și a practicii judiciare pune în evidență aspecte noi și importante ale problematicii abordate, pentru o bună cunoaștere și aplicare a dispozițiilor legale în materia ocrotirii vieții intime a persoanei prin mijloace de drept penal.

Autorul a reușit să prezinte încheșat și la un înalt nivel științific problemele teoretice și de practică judiciară în materia cercetată, dovedind o temeinică pregătire profesională și o cunoaștere deplină a acestora.

Lucrarea este structurată pe un plan judicios în șase capitole care la rândul lor se împart în alte subdiviziuni aspect ce i-a permis doctorandului să examineze sistematizat și clar problemele privind ocrotirea penală a vieții intime a persoanei. Lucrarea elaborată de domnul IFRIM Ion este scrisă într-un stil clar, precis și dovedește o cunoaștere deplină a temei cercetate, receptivitatea acestuia la îndrumările conducătorului științific al lucrării de doctorat.

Consider că prin publicarea tezei de doctorat, pe care o recomand, literatura juridică de specialitate se va îmbogăți cu o lucrare valoroasă, de un înalt nivel științific, utilă deopotrivă studenților în drept, cercetătorilor juriști ca și practicienilor.

C. Opinia exprimată de **prof.univ.dr.Ioan HUMĂ**, cuprinde câteva notații privind statutul jurisprudenței în raport cu sistemul izvoarelor dreptului românesc, notații făcute în marginea studiului *Problema jurisprudenței ca izvor de drept în România*, semnat de

subsemnatul. Astfel, prof.dr. Ioan Humă, arată, contextul în care autorul studiului mai sus menționat actualizează justificat problema jurisprudenței ca izvor de drept în România. Plecând de la judecări consacrate în literatura juridică a domeniului, implicit de la răspunsurile diferite ori chiar contradictorii în materie, autorul optează pentru soluția legitimității jurisprudenței *numai în limitele legii*, cu nuanțări ferite însă atât de unilateralitatea vreuneia dintre cele două extreme, cât și de eclectismul neutral care, în fond, ocolește înțelegerea lucrurilor.

Reținând accepțiile, cunoscute, ale conceptului de izvor de drept, Ion Ifrim amintește că dreptul, în istoria sa, a reușit să se exprime și prin jurisprudență. Din nevoia de a clarifica statului jurisprudenței românești, autorul *distinge* de la început precedentul judiciar (hotărârea judecătorească asupra unei spețe concrete, devenită obligatorie pentru cauze asemănătoare la aceeași instanță sau la una inferioară) de jurisprudența propriu-zisă (bazată pe generalizarea precedentelor).

Cât privește precedentul judiciar, autorul trece în revistă poziția majorității autorilor de la noi, pentru care precedentul nu constituie izvor de drept pe considerentul că justiția română este chemată, conform alin.1 al art. 124 din Constituție, *să aplice legea* (situația de excepție fiind recunoscută în cazul deciziilor Curții Constituționale).

Referitor la jurisprudență, numită și precedent judiciar multiplu, autorul distinge între autorii recunoscând total sau parțial practica judiciară ca izvor de drept și aceia care, categoric și principial, îi contestă această calitate (inclusiv deciziilor Înaltei Curți de Casație și Justiție).

Ion Ifrim, la rândul-i, se detașează de opinia care atribuie necondiționat precedentului și jurisprudenței calitatea de izvor de drept. Argumentul folosit ține de deosebirea ce o face între norma de drept ca *regulă tipică* de conduită, deci obligatorie pentru toate cazurile similare, și *regula individuală*, privind participanții la un raport juridic concret,

regulă impusă acestora de autoritatea judiciară. Regula respectivă, întrucât n-ar avea forță obligatorie decât în sfera concretă a situației date, nu are forță generală, deci caracter tipic pentru a fi normă de drept. Motiv pentru care, afirmă Ion Ifrim, „practica judiciară în general nu poate fi privită ca un izvor de drept în înțelesul juridic al noțiunii”. „Actele pure de aplicare a legii, proprie activității judecătorești, nu conțin elementele izvorului de drept”, adaugă autorul. Desigur, privind lucrurile din perspectivă riguros penalistă, opinia de față are acoperire.

De aceea, întrebarea dacă jurisprudența este sau nu este izvor de drept în România nu se clarifică cu un „da” categoric sau cu un „nu” la fel de categoric, ambele fiind inerent reductive; ea incumbă nuanțări de ordin valoric în primul rând, nu doar tehnic-formal, în raport de spațiul de joc oferit legal interpretului oficial chemat să asigure dreptatea cu mijloace diferite de la o ramură de drept la alta. Actul instituirii dreptății, înființarea ei într-un raport juridic dat este unul de creație întrucât nu urcă spontan și direct spre idealul exprimat ca imperativ normat, fiind dimpotrivă unul *construit*, cum am constatat; el legitimează creativitatea interpretării juridice în soluționarea cauzelor, de care se leagă însăși capacitatea jurisprudenței de a fi izvor de drept în spațiul prezumat de lege. Așadar, un izvor *indirect*, cum totuși admite în acest sens și autorul studiului de la care am pornit în comentariul nostru.

Cu delimitările operate din această perspectivă, Ion Ifrim își continuă demersul, cu precizări oportune privind rolul îndrumător al Înaltei Curți de Casație și Justiție în interpretarea și aplicarea unitară a legii românești. Obligativitatea deciziilor Instanței supreme decurge ea însăși din obligativitatea respectării legii, ceea ce, iarăși, conferă jurisprudenței pe care o configurează calitatea indirectă de izvor al dreptului; indirectă, dar organic indispensabilă realizării, în ordinea ei, a dreptului.

Un merit incontestabil al studiului mai sus comentat, studiu semnat de Ion Ifrim, ține de resuscitarea *problematizantă* a temei jurisprudenței ca izvor de drept, cu evidențierea interogațiilor dar și a soluțiilor ce animă atât interesul științific, cât, deopotrivă, și acela nemijlocit, de funcționare echilibrată a sistemului juridic românesc. De bună seamă, în condițiile globalizării, evoluția obiectivă a sistemului de drept românesc își va pune pecetea pe o posibilă redistribuire a rolurilor în tabloul izvoarelor de drept (profesor universitar dr.**Ioan Humă**, cercetător științific asociat la Institut, 19 martie, 2018).

D. În opinia exprimată de **prof.univ.dr. Mircea DUȚU**, Directorul Institutului de Cercetări Juridice „Acad. Andrei Rădulescu” al Academiei Române cu ocazia concursului subsemnatului la gradul de cercetător științific II se arată următoarele:

Activitatea științifică desfășurată de domnul Ion Ifrim este bine cunoscută atât specialiștilor în dreptul penal și procesual penal cât și specialiștilor din ramurile conexe și mai ales specialiștilor din teoria generală a dreptului, problematica de această natură intrând, de asemenea, în sfera de preocupări a d-lui Ion Ifrim.

Caracteristic activității științifice a d-lui Ion Ifrim este preocuparea *de a depăși nivelul* cunoștințelor existente, de a „*sparge*” tiparele unor interpretări și de a construi la aprofundarea fenomenului juridic, la deschiderea de noi căi de reflecție asupra conceptelor și instituțiilor juridice.

E. În fine, profesorul univ.dr. **Emil Gheorghe MOROIANU**, arată, în prefața lucrării *Dinamica dreptului românesc după aderarea la Uniunea Europeană*, Editura Universul Juridic, București, 2010, astfel:

Un gând de caldă mulțumire pentru colegii din Institut, care, cercetători științifici sau personal auxiliar, cuprinși în comitetul de Organizare al Sesiunii, au muncit cu pasiune și dincolo de orele de program pentru reușita acesteia: cercet. științ. gr. III Ion Ifrim, cercet. științ. gr. II Bogdan Pătrașcu, cercet. științ. gr. II Tudor Avrigeanu...

Comitetul de organizare al Sesiunii noastre științifice a depus, într-un timp compresat totuși, o multitudine de activități, inclusiv gestionarea bazei de date, întocmirea, schițarea formatului și redactarea Programului Sesiunii, supervizarea unor aspecte de ordin tehnic (26 aprilie, 2010, prof.univ.dr. **Emil Gheorghe Moroianu**, Director al Institutului de Cercetări Juridice „Acad. Andrei Rădulescu” al Academiei Române).
